

Overhalla kommune
- Positiv, frisk og framsynt -
Sentraladministrasjonen

FOLKEVALGTES ARBEIDSVILKÅR

REGLEMENT FOR FOLKEVALGTES ARBEIDSVILKÅR

Årlig justert av kommunestyret i forbindelse med fastsetting av ordførergodtgjørelse, sist justert 24.06.08.

1. SAKSFORBEREDELSE

Formen i saksframstillingen er et sentralt punkt. Saker som behandles bygges stort sett på utrednings og møtedokumenter. Administrasjonsledelsen bør søke å legge fram sakene på en best mulig oversiktlig måte. Det søkes å unngå unødvendig omfattende dokumenter.

Delegasjon:

For å oppnå rasjonell og effektiv drift, bør en til enhver tid ha et delegasjonsreglement som gjør at vedtak og avgjørelser treffes på rette nivå i organisasjonen.

2. MØTER

I forbindelse med møtevirksomheten er det viktig at denne er planlagt best mulig. De folkevalgte kan da bedre planlegge sitt tidsforbruk.

Møteplaner:

Det utarbeides minimum halvårlige møteplaner for møtevirksomheten i kommunestyret og formannskapet. Ordføreren og rådmannen har ansvaret for at dette blir utarbeidet.

Juli og august bør være fri for kommunale møter.

Endringer i møteplan bør unngås.

Tidspunkt for møter:

Det er ulike interesser når det gjelder møtetidspunktet. Dagtid er best for noen, for andre er ettermiddags/kveldsmøter best. Dette er også et økonomisk spørsmål for kommunen. Møtetid må derfor velges med sikte på å redusere ulemper og med tanke på å styrke bredden i politisk rekruttering.

Møter i kommunestyret og formannskap blir fortrinnsvis holdt på dagtid.

Saksdokumenter bør som hovedregel følge innkallingen, som utsendes med frist fastsatt i reglement. Om ikke annet er fastsatt, senest 1 uke før møtet.

Møterett/-plikt:

Folkevalgte plikter å delta i møtene, jfr. Kommunelovens § 40 – Rett og plikt til å delta i møter i kommunale og fylkeskommunale organer:

”Den som er valgt som medlem av kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalgt organ, plikter å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall. Arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av møteplikt i kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer. Arbeidstaker har også rett til permisjon fra sitt arbeid i fire år eller for resten av valgperioden for å utføre heltids- eller deltids kommunalt eller fylkeskommunalt verv”.

Forfall og habilitetsspørsmålet:

Medlem som ikke kan møte på grunn av lovlig forfall, må uten opphold melde dette til formannskapssekretæren og si fra om forfallsgrunnen. Varamedlem kalles deretter inn, så vidt mulig i den nummerorden de er valgt, jfr. Kommunelovens § 16 nr. 1.

Et medlem skal også melde fra til ordfører eller sekretær på forhånd der det er grunn til å anta at en kan være inhabil ved behandlingen av en sak, slik at varamedlem kan innkalles så snart som mulig.

3. OPPLÆRING OG INFORMASJON

Opplæring:

Ved begynnelsen av hver valgperiode arrangeres kurs for de nyvalgte kommunestyrerepresentantene. Kurset skal omfatte grunnleggende prinsipper for kommunal virksomhet.

Ved starten av valgperioden velges en nemnd som skal planlegge å komme med forslag til opplæringstiltak for den kommende periode. Nemnda består av ordfører, rådmann sammen med en representant fra de politiske partier.

Det bør også vurderes et oppfølgingskurs.

Informasjon til de folkevalgte:

Alle vedtak om praktiske og økonomiske ordninger for de folkevalgte samles i et regulativ. Dette trykkes opp og sendes de folkevalgte. Endringer og nye vedtak blir gjort kjent snarest. Reglement for kommunestyre, formannskap og administrasjonsutvalg sendes de folkevalgte. I reglementet skal det framgå hva som er delegert de ulike utvalg. Rådmannen har hovedansvaret for informasjon til de folkevalgte.

Som et ledd i en kontinuerlig opplæring abonnerer kommunen på tidsskriftet Kommunal Rapport for alle formannskapsmedlemmer.

KS nettsted for folkevalgte: www.folkevalgt.no

4. ØKONOMI

Vederlag for tapt arbeidsfortjeneste:

Alle som har et kommunalt tillitsverv, har i henhold til kommuneloven § 42 krav på godtgjøring for sitt arbeid som folkevalgt etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret *selv*. Myndighet til å fastsette denne godtgjørelsen kan ikke delegeres.

Prinsippet bør være at alle nødvendige utgifter dekkes, og at det ytes godtgjørelse som gir et reelt alternativ til yrkesvirksomheten.

Regulering av godtgjørelser:

Godtgjørelsene skal reguleres i løpet av valgperioden. Reglementet for godtgjørelse og størrelsen på godtgjørelsen bør i hovedsak være kjent for de folkevalgte når kommunestyret konstituerer seg. Alle godtgjørelser til folkevalgte har ordførerens godtgjørelse som utgangspunkt. Ordførerens godtgjørelse er også ”nøkkellønnstrinnet”, dvs. at øvrige godtgjørelser/satser reguleres etter denne.

Ulegitimert:

Godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste uten legitimasjon fastsettes nå av kommunestyret. Satsen fastsettes til inntil 2 o/oo (f.t. kr. 1073,-) av ordførerens godtgjørelse.

Folkevalgte som er selvstendig næringsdrivende eller er uten fast lønnsinntekt, får dekket tapet med en sats fastsatt til inntil 2 o/oo (f.t. kr. 1073,-) av nøkkellønnstrinnet.

Det er en forutsetning at de folkevalgte har et reelt tap som skal godtgjøres. Det forutsettes at alle typer inntektstap kan dekkes. Dette gjelder også at grupper uten fast lønnet arbeid, skal få erstattet tap i arbeidsinntekt når de må forsømme sine ordinære gjøremål. Som eksempel på slike grupper kan nevnes husmødre, personer under utdanning, pensjonister, frilansere mv.

Legitimert:

Folkevalgte som får tap i arbeidsinntekten på grunn av kommunale verv får dekket tapet på grunnlag av attest fra arbeidsgiver. Kommunestyret fastsetter et høyeste beløp for erstatningen. Høyeste beløp fastsettes til 4 o/oo (f.t. kr. 2.146,-) av ordførers godtgjørelse. Selvstendig næringsdrivende legitimerer sine krav med oppgave fra ligningskontoret over sist avlagte ligning. Daglønn beregnes ut fra nedenstående størrelse, dividert med 260 dg./år, dog med samme maksimumsbeløp som for de som har legitimasjon fra arbeidsgiver. For selvstendige næringsdrivende legges netto næringsinntekt til grunn. I de tilfeller den selvstendige næringsdrivende har ordinær lønnsinntekt i tillegg til næringsinntekt, slås disse sammen og danner beregningsgrunnlaget for ovennevnte deling for å finne daglønnen.

Beregningsmåter fortolkning (gjelder både leg. og uleg):

5 timer eller mer regnes som hel dag. For fravær under 5 timer betales timegodtgjøring som utgjør en 7,5del av daggodtgjøringen. For fravær på 3 timer eller mindre betales en minimumssats tilsvarende 3 timegodtgjøringer.

Legitimasjons og fortolkningsspørsmål vedr. utgiftsdekning legges til formannskapet. Ansatte i offentlige etater eller andre som opprettholder lønn fra arbeidsgiver ved fravær for å ivareta offentlige verv, får ikke utbetalt vederlag.

Utgifter til omsorgsarbeide:

Folkevalgte som har omsorgsansvar for barn, syke, eldre og funksjonshemmede får dekket utgifter vedkommende måtte ha for å ivareta kommunale verv.

Refusjon utbetales mot at utgiftene dokumenteres, inntil det fastsatte maksimumsbeløp for ulegimitert erstatning for tapt arbeidsfortjeneste. Kommunen utbetaler refusjon for slike utgifter direkte til den personen som har tatt på seg omsorgsansvaret mens den folkevalgte er fraværende.

Skyss og kostgodtgjørelser:

Folkevalgte som bruker egen bil i tjenesten får godtgjort dette etter kommunens reiseregulativ. Det er en forutsetning at det ved vurdering er funnet formålstjenlig, økonomisk og tidsmessig å bruke egen bil. Reiser må være best mulig samordnet. Ordfører får fullmakt til å godkjenne bruk av egen bil etter disse regler.

Folkevalgte får kostgodtgjørelse etter gjeldende regulativ.

Det utbetales ikke kostgodtgjørelse dersom det blir gitt kommunal eller annen servering.

Refusjon av godkjente utgifter som folkevalgte måtte ha i forbindelse med møter og reiser utbetales mot regning.

Utfylling av reiseregninger:

For at godtgjørelse for bruk av egen bil skal kunne utbetales trekkfritt og uten at arbeidsgiveravgift blir beregnet, må følgende opplysninger framgå av reiseregningen:

- spesifisering av hver tur
- reisens utgangs- og endepunkt
- reisens formål
- avreisedato (klokkeslett når det kreves diettgodtgjørelse)
- returdato (klokkeslett når det kreves diettgodtgjørelse)
- spesifisert oversikt over utgifter legitimert med bilag
- spesifisering over ulegitimerte utgifter som kreves refundert
- antall dager med diett og diettsatsen som er benyttet
- regningsutsteders underskrift og dato for underskrift
- evt. passasjerers navn

Mangelfulle reiseregninger vil bli returnert.

Frist for innsending av reiseregninger:

Reiseregninger skal innsendes snarest og senest innen 1 måned etter at reisen er avsluttet.

Møte og årsgodtgjørelser:

Godtgjørelse til folkevalgte fastsettes som prosentandeler av ordførers godtgjørelse benevnt som "nøkkellønnstrinnet".

Reglementet bygger på det prinsipp at folkevalgte med særlig belastede verv får en fast årlig godtgjørelse, samt møtegodtgjørelse. De øvrige folkevalgte får kun møtegodtgjørelse.

Godtgjørelse til folkevalgte betales ut 2 ganger i året.

Reduksjon i godtgjørelse ved fravær:

Dersom et medlem som tilkommer fast godtgjørelse, deltar i mindre enn 2/3 av det antall møter utvalget har i løpet av halvåret, reduseres den faste godtgjørelsen med 25 %.

Ved deltakelse i minimum 1/3 av utvalgets møter, reduseres godtgjørelsen med 50 % og ved forfall til samtlige møter, bortfaller hele fastgodtgjørelsen.

Godtgjøringer fastsettes slik:

Ordfører:

Ordførerens godtgjørelse er f.t. kr. 536.512. Det foretas en årlig fastsetting av ordførerens godtgjørelse i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Møtegodtgjørelse utbetales ikke i tillegg, og heller ikke godtgjørelse fastsatt i andre nemnder, råd. Ordførerens godtgjørelses er "nøkkellønnstrinnet". Ordføreren har rett og plikt til medlemskap i KLP (etter ordninger for folkevalgte). Ordføreren tilstås en ettergodtgjørelse ved valgperiodens utløp slik:

- I 1,5 måneder dersom vedkommende inntreer i ny stilling etter valgperioden
- I 3 måneder dersom vedkommende ikke tiltrer i ny stilling etter valgperioden

(Ettergodtgjørelse til ordføreren ble vedtatt av kommunestyret 14/2-2000 som K-sak 3/00)

Prinsipper for fastsetting av ordførergodtgjørelse:

- 1) Ordførerlønnen følger ikke automatisk rådmannslønnen.
- 2) Ordføreren skal minimum sikres opprettholdelse av reallønnen.
- 3) Et utvidet formannskap (alle partier representert) vurderer ordførerlønnen og godtgjørelse til folkevalgte. Dette skal skje 1 gang i året.

Det avtroppende kommunestyret vedtar reglementet/justering av godtgjørelse for folkevalgte senest ved inngangen til ny valgperiode.

(Vedtatt av kommunestyret 28/6-2006 som K-sak 51/06)

Varaordfører:

Varaordførers godtgjøres fast pr. år med 10% av "nøkkellønnstrinnet", dvs. kr. 53.651,-. Godtgjørelsen dekker all godtgjørelse for møter i formannskap/kommunestyre/vanlige varaordføreroppdrag og korte vikaroppdrag for ordfører.

Under lengre fravær eller permisjoner av mer enn 14 dagers varighet utbetales i tillegg forholdsvis del av ordførergodtgjørelsen. Ved slike tilfeller refunderes ikke tapt arbeidsfortjeneste. *(Dette pkt. er revidert i K-sak 6/98).*

Formannskapsmedlemmer:

Formannskapsmedlemmene får en fastgodtgjørelse pr. år med 3% (f.t.kr. 16.095,-) av "nøkkellønnstrinnet". Formannskapsmedlemmene gis i tillegg møtegodtgjørelse med 0,35 o/oo(f.t. kr. 188,-) pr. møte.

Møtende varamedlemmer i formannskapet godtgjøres pr. møte med 1,0 o/oo(f.t. kr. 537,-) av "nøkkellønnstrinnet".

Leder av administrasjonsutvalget og kontrollutvalget:

Leder av administrasjonsutvalget og kontrollutvalget får en fastgodtgjørelse med 2% (f.t.kr. 10.730,-) av "nøkkellønnstrinnet". Leder gis i tillegg møtegodtgjørelse med 0,35 o/oo(f.t. kr. 188,-) pr. møte.

Medlemmer av kommunestyret og administrasjonsutvalg:

valgt av kommunestyret, får en fastgodtgjørelse pr. år på 0,7 % (f.t. kr. 3.756,-) av "nøkkellønnstrinnet". Medlemmene gis i tillegg møtegodtgjørelse med 0,35 o/oo(f.t. kr. 188,-) pr. møte.

Møtende varamedlemmer i kommunestyret og administrasjonsutvalg godtgjøres pr. møte med 1,0 o/oo (f.t. kr. 537,-) av "nøkkellønnstrinnet".

Overformynderi:

Ledergodtgjørelsen fastsettes til 3 % (f.t. kr. 16.095,-) av "nøkkellønnstrinnet".
(Dette pkt. er revidert i k-sak 3/2000)

Ledere av andre nemnder, styrer, råd, midlertidige råd, utvalg (ad-hoc):

som er valgt av kommunestyret/formannskapet tilstås en godtgjørelse pr. møte på 0,7 o/oo (f.t. kr. 376,-) av "nøkkellønnstrinnet".

Medlemmer av andre nemnder, styrer, råd, midlertidige råd, utvalg (ad-hoc):

som er valgt av kommunestyret/formannskapet tilstås en møtegodtgjørelse pr. møte på 0,35 o/oo (f.t. kr. 188,-) av "nøkkellønnstrinnet".

Generelt om møtegodtgjørelse:

Hvis det er to eller flere "beslektede" møter som legges etter hverandre, utbetales kun en møtegodtgjørelse. Som eksempel gjelder dette møter i plan- og byggekomite, ad-hoc-utvalg mv. som legges samtidig med ordinært møte i komiteen.

5. TELEFONGODTGJØRELSE

Folkevalgte får telefongodtgjørelse slik:

Abonnementsavgift:

- Ordfører ordinært abonnement 1/1
- Ordfører mobilabonnement (kan også etter behov brukes av andre) 1/1 + tellesritt
- Varaordfører 1/1
- Formannskapets medlemmer 1/1
- Leder av administrasjonsutvalg og komiteene 1/2
- Gruppeledere for de politiske parti i kommunestyret 1/2
- Overformynder (forretningsfører) 1/1

Har noen av de folkevalgte flere tillitsverv, ytes det bare godtgjørelse etter høyeste alternativ. Møtegodtgjørelse skal utbetales hvert halvår.

Formannskapet behandler og har avgjørelsesrett i tolkningsspørsmål vedrørende reglene for godtgjørelsen til folkevalgte.

6. ØKONOMISK STØTTE TIL KOMMUNESTYREGRUPPENE

F.o.m. 2006 ble det opprettet en ordning med kommunalt tilskudd til kommunestyregruppene. For 2007 og frem til nytt valg i 2011, fastsettes det kommunale tilskuddet til et grunnbeløp på kr. 3.127,- og representanttillegg på kr. 1123,-, I valgår deles tilskuddet med 75% på grunnlag av tidligere valgresultat og 25% for nytt valgresultat.

Beløpet justeres ved neste valg i hht. konsumprisindeksen, og følger kommunestyreperioden. (Vedtatt av kommunestyret som K-sak 9-06)

7. LEIE AV KOMMUNALE LOKALER

Lokalene som kommunestyresal og andre kommunale lokaler leies ut vederlagsfritt til de politiske partiene.

Vilkår for gratis leie:

Lokalene bestilles på forhånd.

At de nyttes til vanlig politisk møtevirksomhet.

Ordningen gjelder ikke inntektsbringende arrangementer.

Revidert av kommunestyret 25.04.95 - K-sak 21/98

Revidert av kommunestyret 02.02.98 - K-sak 6/98

Revidert av kommunestyret 20.12.99 - K-sak 116/99

Revidert av kommunestyret 14.02.00 - K-sak 3/00

Revidert av kommunestyret 19.02.01 - K-sak 6/01

Revidert av kommunestyret 24.02.03 - K-sak 4/03

Revidert av kommunestyret 14.02.05 - K-sak 5/05

Revidert av kommunestyret 13.02.06 – K-sak 9/06

Revidert av kommunestyret 28.06.06 - K-sak 51/06

Revidert av kommunestyret 26.06.07 – K-sak 16/07

Revidert av kommunestyret 24.06.08 – K-sak 50/08

